

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3399/2020
21.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., против туженог АД за железнички превоз путника „Србија Воз“ Београд, ради исплате накнаде за исхрану и регрес, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1339/20 од 04.09.2020. године, у седници одржаној 21.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1339/20 од 04.09.2020. године, тако што се одбија жалба туженог, као неоснована и потврђује пресуда Основног суда у Вршцу П1 54/19 од 29.01.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени АД „Србија воз“ да тужиоцу АА из ... плати 19.600,00 динара на име трошкова ревизијског поступка, у року од 8 дана од дана достављања пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П1 54/19 од 29.01.2020. године, ставом првим изреке обавезан је тужени да тужиоцу, на име неисплаћене накнаде за исхрану у току рада, у периоду од 01.04.2017. до 30.09.2017. године, плати укупно 55.719,18 динара у појединачним месечним износима са законском каматом, чија су висина и датуми доспећа ближе одређени овим ставом изреке, као и 20.754,00 динара на име неисплаћене накнаде за регрес за исти период, са законском каматом на појединачне износе од по 3.459,00 динара почев од доспећа сваког износа до исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 54.300,00 динара са законском каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1167/20 од 28.05.2020. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му за период од 01.04.2017. до 30.09.2017. године, плати 55.719,18 динара у појединачним месечним износима са законском каматом од доспећа до исплате (висина износа и датуми доспећа су ближе одређени овим ставом изреке), као и 20.754,00 динара на име неисплаћене накнаде за регрес за исти период, са законском каматом на

месечне износе од по 3.459,00 динара почев од доспећа сваког појединачог износа до исплате. Ставом другим изреке преиначено је решење о трошковима поступка, садржано у ставу другом изреке првостепене одлуке, тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка од 54.300,00 динара са законском каматом од извршности пресуде до исплате, а ставом трећим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка од 8.917,84 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14) па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је до 2015. године, био у радном односу на неодређено време код тужене АД „Железнице Србије“. Након статусних промена код овог туженог, а на основу понуде за преузимање уговора о раду, тужилац је 01.09.2015. године, са овде туженим АД „Србија воз“, као послодавцем следбеником, закључио Анекс уговора о раду и радни однос наставио код овог туженог, почев од 01.09.2015. године. Тужени АД „Србија воз“ је привредно друштво, настало издвајањем из „Железнице Србије“ Београд, на основу статусне промене издвајања уз оснивање, на основу одлуке Владе РС од 02.07.2015. године, по којој АД „Србија воз“ од АД „Железнице Србије“ преузима права, обавезе, опрему, постројења и друга средства за рад, документацију, предмете који су у функцији обављања делатности, као и запослене који под истим условом настављају радни однос. Као послодавац следбеник, тужени АД „Србија воз“ је од АД „Железнице Србије“ преузео и Колективни уговор са припадајућим анексом. Према закљученом уговору о раду, тужилац, као запослени, има право на зараду, зараду по основу резултата рада, увећану зараду, накнаду зараде, као и накнаду трошкова и друга примања у складу са законом и Колективним уговором. На основу члана 57. став 2. Колективног уговора код туженог, који је био у примени од 01.02.2015. године, одређено је да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, али након ступања на снагу овог колективног уговора месечна зарада тужиле није промењена. Одредбама Колективном уговору није одређена висина ових накнада, односно њихова новчана вредност, нити су оне новчано исказане у платним листама за спорни период.

Оценом налаза и мишљења судског вештака, у првостепеном поступку је утврђено да након измена Колективног уговора из 2006. године, топли оброк и регрес нису посебно исказивани у платним листама запослених, па ни тужиоца, нити су му исте исплаћене, па је висина накнаде трошкова за исхрану и регрес за коришћење одмора, у спорном периоду (утврђена оценом налаза судског вештака) у износима који су тужиоцу досуђени првостепеном одлуком, а према параметрима из претходног колективног уговора, с обзиром да Анекс Колективног уговора не садржи регулативу која утврђује конкретну висину ове накнаде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао тужене да тужиљи солидарно плате овако утврђене износе са припадајућом каматом.

Побијаном другостепеном одлуком преиначена је првостепена пресуда и тужбени захтев одбијен, уз закључак другостепеног суда да применом члана 105. став 3. у вези члана 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду, исплата накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора је предвиђена само као право запосленог, без одређивања његове висине, а уговором о раду и касније закљученим анексима, висина ових трошкова није опредељена ни уговорена, већ је уговорено само право на зараду, зараду по основу остварених резултата рада, право на увећану зараду, накнаду зараде, накнаду трошкова и других примања у складу са законом и Колективним уговором. Поред наведеног, другостепени суд налази да је колективним уговором из 2015. године одређено да је у вредност једног радног часа укључена вредност накнаде за исхрану и 1/12 трошкова регреса, сведена на један радни час, чиме је ова накнада укључена у основну зараду запослених, па околност што она није и номинално изражена не значи да је то право запосленима ускраћено, па закључује да је тужени испунио своју обавезу у погледу исплате тражених накнада.

Врховни касациони суд је налази да се основано ревизијом указује да је побијана другостепена одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом, а Законом о изменама и допунама Закона о раду („Сл. гласник РС” бр.61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Дакле, почев од 01.01.2006. године запосленима је дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, а послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде могу уговорати мањи или већи износ регреса и топлог obroка, од онога који је предвиђен Општим Колективним уговором и Законом о раду, али само уколико је донета одлука којом је предвиђена висина регреса и топлог obroка.

Одредбом члана 2. Анекса Колективног уговора „Железнице Србије“ АД („Сл. гласник РС“ бр. 4/06), измењена је одредба члана 57. Колективног уговора, па је одређено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, док је одредбама члана 5. овог Анекса, чланом 18. став 2. Анекса 7 Колективног уговора од 23.06.2014. године, као и чланом 57. став 2. Колективног уговора „Железнице Србије“ АД из 2015. године („Сл. гласник РС“ бр. 4/15), прописано да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час.

Висина трошкова на име регреса за коришћење годишњег одмора и трошкова исхране у току рада, супротно схватању другостепеног суда, мора бити конкретизирана и одређена линеарно за све запослене, што значи да ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на њихову стручну спрему, звање и радно место. Без одређивања висине накнаде у номиналном износу, она не би

била иста за све запослене, већ би била у директној сразмери са коефицијентом радног места, што се не може прихватити и не би било правилно. Међутим, у конкретном случају тужени у току поступка није доставио суду акт којим је одређена висина тражених накнада, из чега се основано може закључити да исти није ни донет.

Имајући ово у виду, као и да одредбом члана 57. Колективног уговора („Сл. гласник РС“ бр.4/15, која је идентично регулисана и Анексом Колективног уговора „Сл. гласник РС“ бр. 4/06), није извршена конкретизација овог права у погледу одређивања висине тражених накнада, јер се кроз одређивање накнаде трошкова за исхрану и регрес у оквиру или кроз вредност радног часа, не може утврдити у којим износима су они запосленима признати, то се не може прихватити ни навод туженог, као ни закључак другостепеног суда, да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз исплату зараде, урачунате кроз вредност радног часа.

На основу изнетог, Врховни касациони суд налази да је првостепени суд усвојио тужбени захтев уз правилну примену материјалног права, након што је утврдио да тужилац има право на накнаду трошкова за исхрану и регрес, да Колективним уговором туженог, као ни другим општим актом, у спорном периоду висина ових накнада није утврђена, нити је плаћена запосленима, што чини основаним тужбени захтев којим тужилац потражује досуђене износе на име накнаде трошкове исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, чија висина је утврђена оценом налаза и мишљења судског вештака, према параметрима из претходног колективног уговора.

Како је другостепени суд због погрешне примене материјалног права одбио тужбени захтев, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, преиначио другостепену одлуку, одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му на основу члана 153. и 154. ЗПП припадају и опредељени трошкови овог поступка, који су му досуђени у укупном износу од 19.600,00 динара, од чега 12.000,00 динара на име трошкова за састав ревизије од стране адвоката, у складу са Тарифним бројем 13. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Сл. гласник РС“, бр. 121/12), као и по 3.800,00 динара на име таксе на ревизију и одлуку по ревизији.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић